

17 september 2017

'ONZE VADER

Lukas 19, 1 t/m 10

Het gebed dat Jezus Zijn leerlingen heeft geleerd en dat wij via deze leerlingen hebben ontvangen en dat wij nu over heel de wereld in honderden talen bidden..., dat gebed begint met God aan te spreken als 'onze Vader'. 'Onze Vader Die in de hemelen zijt'. Wat betekent het dat wij God in ons bidden mogen aanspreken als 'onze Vader'?

We richten ons in deze preek vooral op het woord 'Vader'. Dat wij God als *onze* Vader mogen aanspreken, dat laten wij voornamelijk even rusten, maar dat heeft natuurlijk ook al veel betekenis. *Onze* Vader, niet: *mijn* Vader, zo leerde Jezus ons. Blijkbaar is het bidden geen soloactiviteit, maar wil God graag dat wij samen bidden, dat wij als kinderen van één Vader samen tot onze hemelse Vader spreken en naar Hem luisteren. Blijkbaar is dat heilzaam, zinvol..., zegenrijk voor je geloof... maar allereerst is het ook tot eer van God om samen te bidden. God heeft Zijn kinderen graag bij elkaar. Er is niets mooiers voor de hemelse Vader dan Zijn kinderen samen te zien..., eensgezind te bidden, voor elkaar te bidden... en met elkaar te bidden, te danken en te loven.

Wat betekent het dat wij God als 'onze Vader' mogen aanspreken? Nou, ik ga een aantal dingen met u nader bekijken in de preek, maar ik begin eerst met het meest basale: dat wij God als onze Vader *mogen* aanspreken, dat is een geschenk. *Wat Jezus Zijn leerlingen leerde, dat was volstrekt nieuw voor Zijn joodse leerlingen ...* en om het nog breder te trekken: ik ken het eigenlijk ook uit geen enkele andere religie dat een godheid wordt aangesproken als vader..., Jezus leerde ons: 'zeg maar Vader, zeg maar Papa, tegen God'. Maar dat is letterlijk dus *ongekend*...!

Misschien wordt hier ook wel gelijk het mooiste van ons geloof mee samengevat: God wil onze hemelse Vader zijn en wij mogen Zijn kinderen zijn. Een heel eenvoudige zin, waarmee je in één zin de kern van het geloof kunt uitleggen: God wil onze hemelse Vader zijn en wij mogen Zijn kinderen zijn. Dat is *het* grote liefdesgeschenk van God.

Bij dit ongekend grote geschenk, is God met heel Zijn wezen betrokken. Als Vader, Zoon en heilige Geest. Kijk maar:

Allereerst: de Zoon brengt ons tot de Vader terug. Daarvoor is Jezus als mens onder ons mensen op aarde gekomen. Om verloren zonen en dochters tot hun Vader terug te brengen. Jezus zegt bijvoorbeeld in Johannes 14: 'Ik ben de weg, de waarheid en het leven. Niemand komt tot de Vader, dan door Mij'.

Dit is gelijk ook wel heel scherp: 'niemand komt tot de Vader dan door Jezus'. Wij zijn dus niet automatisch kinderen van de hemelse Vader. We moeten niet voor het gemak alle mensen kinderen van God noemen. 'Iedereen is toch een kind van God.' Nee, dat is juist het grote probleem! Wij zijn allemaal *schepselen* van God. En God heeft Zijn schepselen lief. Gelukkig wel! *Maar God wil nog zoveel meer met ons mensen!* Hij heeft nog zoveel meer voor ons in petto. Hij wil niet alleen een relatie met ons als Schepper en schepsel. Nee, Hij wil ons uit al die gebrokenheid en duisternis en zonde van de schepping vrijmaken, ons daaruit trekken... en ons tot kinderen van Hem maken. God wil niet slechts een *schepselmatige* band, maar een *familieband* met ons. En daarvoor heeft Hij Zijn allerliefste familielid, Zijn Zoon gezonden. Jezus brengt ons tot de Vader terug. Ik ben de weg, de waarheid en het leven. Niemand komt tot de Vader dan door Mij.

Ik zei: bij dit ongekend grote geschenk dat wij God onze Vader mogen noemen, is God met heel Zijn wezen betrokken. Want: Jezus brengt ons dus tot de Vader terug.

Nu het tweede: de Vader..., de Vader aanvaardt ons als Zijn kinderen. Hij wil ons Zijn kinderen noemen. Hij heeft ons geadopteerd, zo zegt Paulus ergens heel beeldend... en daarom mogen wij Hem onze Vader noemen. God is die vader die in een van gelijkenissen van Jezus wordt afgeschilderd als een vader die op de uitkijk staat... en die niet kan wachten als hij zijn zoon in de verte weer terug ziet komen... hij rent naar buiten om die gehavende zoon in zijn armen te sluiten...

En de Heilige Geest, Die is ook in dit grote geschenk van de drie-enige God betrokken. Hoe dan? Nu, *de Heilige Geest leert ons om ook werkelijk kind van de Vader te zijn*. Gods Geest verandert ons van binnen. Paulus schrijft het zo: En omdat u zijn kinderen bent, heeft God ons de Geest van zijn Zoon gegeven, die 'Abba, Vader' roept.' De Heilige Geest leert ons 'Vader', 'Papa' zeggen. Paulus zegt het nog mooier: 'de Geest zegt het ons voor.' ... Nou, dat kent u wel waarschijnlijk, want zo hebben wij allemaal vroeger als kind moeten leren spreken. Elke ouder probeert als een van de eerste woordjes zijn kind 'vader' of 'moeder' te laten zeggen. Steeds maar weer voorzeggen, tot op een gegeven moment het kind zelf het woordje in de mond neemt. En als dat is gelukt... Ik weet nog precies wanneer mijn zoon voor het eerst 'papa' zei. In Nieuwpoort, in ons huis, op de trap naar de eerste verdieping. Dat vergeet je niet. Nu, zo zie ik de Heilige Geest – heel menselijk voorgesteld natuurlijk, maar toch – zo zie ik de Heilige Geest het ons geduldig voorzeggen. Steeds maar weer. 'Kom maar... Zeg het maar! 'Papa'..., Totdat wij, nieuwgeboren kinderen, het zelf gaan zeggen. ... 'Omdat u zijn kinderen bent, heeft God ons de Geest van zijn Zoon gegeven, die 'Abba, Vader' roept.' Het gaat de Heilige Geest natuurlijk niet alleen om dat *woordje* 'papa'. Het gaat niet alleen om de aansprektitel, maar veel meer om wat het *betekent* om Hem als onze Vader, onze Papa, aan te spreken, te zien, te ervaren, om zo met God te leven. Dat is het werk van de Geest, wat de Heilige Geest in uw en mijn leven wil doen.

Mooi hè? Ook al snap je misschien niets van de drie-eenheid van God, ik eigenlijk ook niet, maar de Bijbel vertelt het ons zo heel teer: de Vader, de Zoon en de Geest..., de drie-enige God is met heel Zijn wezen, met alles wat Hij is, erop betrokken om u, om jou dat grote geschenk te geven... het geschenk dat wij God onze Vader mogen noemen.

Het is dus een groot geschenk dat wij God onze Vader mogen noemen. Dat is nu uitgebreid aan de orde gekomen. Maar wat betekent het verder dat wij God onze Vader mogen noemen?

Nou, daarvoor moeten wij eerst twee dingen bedenken:

Ten eerste moeten wij onze eigen 'vaderbeelden' even proberen uit te schakelen. Alle vaders op aarde schieten namelijk schromelijk tekort in vergelijking met hoe God een Vader voor ons is. En ten tweede: onze tijd is bovendien een heel andere tijd dan de tijd van de Here Jezus en Zijn discipelen. De invulling van het vaderschap en ook de gezagsverhoudingen waren heel anders dan nu. Wij zijn geneigd - zo meen ik te zien – om te spreken en te zingen over God onze Vader als een supervader... die alles van ons begrijpt... en die vol liefde en tederheid is... en die ons niet te hard aanpakt enzovoort..., maar het is de vraag of wij daarmee de God aanspreken, Die Jezus ons leert aanspreken als Vader.

In de tijd van Jezus en Zijn leerlingen werd een vader gekenmerkt door vier dingen:

Allereerst had een vader uit de tijd van Jezus en Zijn leerlingen GEZAG. De vader had de leiding en het gezag over de familie. De andere leden van het gezin hadden hem te gehoorzamen. Voor de vader diende je ontzag en respect te hebben en je moest hem gehoorzamen. Nu, ik denk aan hoe Jezus ons leerde bidden: 'Uw wil geschiedde'. En ook hoe Jezus ook Zelf bad in de hof van Gethsemané, vlak voor Zijn sterven: 'niet Mijn wil, maar Uw wil geschiedde'.

Het tweede wat belangrijk is om het Onze Vader te begrijpen, is: in Jezus' tijd was een vader ook een leraar, een ONDERWIJZER. Hij leidde zijn kinderen op de rechte weg. De vader had in zijn leven kennis en wijsheid verworven en gaf deze aan zijn kinderen door. Je behoorde van je vader te leren over het leven. Hij wees je de weg. Denk maar aan het boek Spreuken, waarin allemaal levenslessen zijn opgenomen. In Spreuken 1 staat: 'mijn zoon, luister naar de vermaning van je vader'.

Het derde is dat een vader de taak had om te ZORGEN voor het levensonderhoud van zijn kinderen. Zijn liefde voor de kinderen is een zorgende liefde: zijn kinderen ontvangen voedsel en drinken, zij genieten zijn bescherming, hij begeleidt hen met zijn zorg totdat zij zelf volwassenen zijn. Prachtig spreekt zo de Here Jezus in de Bergrede over God: 'wees daarom niet bezorgd en zeg niet 'wat zullen wij eten? of: wat zullen wij drinken? of: waarmee zullen wij ons kleden? ... Uw hemelse Vader weet immers dat u deze dingen nodig hebt.'

En het vierde wat voor een vader uit de tijd van Jezus en Zijn discipelen belangrijk is, is: de vader is een ERFLATER. Hij zorgde voor de erfenis. De vader was namelijk de eigenaar van het land en het goed van de familie en dit land en de bezittingen deelt hij met zijn kinderen. Zijn zonen hadden er vervolgens later recht op zijn land en goed in bezit te krijgen, wanneer de vader was overleden. Naar dit aspect van het vaderschap verwijst Paulus als hij in ons Bijbelgedeelte schrijft: U bent nu geen slaven meer, u bent kinderen van God en als Zijn kinderen bent u erfgenamen, door de wil van God.

Als wij deze vier woorden hebben bekeken hoe een vader uit die tijd en cultuur getypeerd kan worden – gezag, onderwijs, zorg en erfenis – wat betekent dit dan voor ons bidden, als wij God onze Vader noemen? Hoe vormt dit ons bidden? ... Nu, als God onze Vader wil zijn... als Hij zo door u aangesproken wil worden..., dan vraagt dat van onze kant twee dingen: ONTZAG en VERTROUWEN.

Ontzag en vertrouwen. De Heidelbergse Catechismus, het catechisatieboekje dat sommigen onder ons vroeger nog uit hun hoofd hebben moeten leren, zegt het heel mooi:

Waarom heeft Christus ons geboden God aldus aan te spreken: Onze Vader? Antwoord: Om van meet af aan, bij het begin van ons gebed, in ons het kinderlijk ontzag en vertrouwen op God te wekken, die samen de grond van ons gebed vormen, namelijk dat God door Christus onze Vader is geworden en dat Hij ons datgene waarom wij Hem met een oprecht geloof bidden, veel minder zal weigeren dan onze vaders ons aardse dingen ontzeggen.

Ontzag en vertrouwen... Ik mag op God vertrouwen! Zoals een kind op zijn vader behoort te kunnen vertrouwen. *Onvoorwaardelijk* vertrouwen! Hij weet wat je nodig hebt, zo zegt Jezus. Ja, alle haren op je hoofd zijn geteld! Hij kent je, tot op de bodem van je ziel..., Hij kent je vanaf de eerste dag van je leven..., Hij kent je tot in het diepst van je gedachten..., Hij weet van jouw ervaringen, je situatie, zelfs de toekomst is voor Hem geen vraag. ... En je bent zo kostbaar voor Hem.... Als God al zorg betoont aan die musjes die op de markt bijna niets opleveren, zo zegt Jezus..., als Hij daar al zorg en aandacht aan besteed..., moet je eens nagaan hoeveel zorg, aandacht en liefde Hij voor jou heeft! ... Wil je weten hoeveel je waard bent voor Hem? Kijk dan naar Golgotha. Naar het kruis van de Here Jezus. Die pijn heeft Hij voor jou over gehad. Dat wilde Hij dragen.. om jou in Zijn gezin op te nemen, te adopteren als Zijn eigen zoon, Zijn eigen dochter.

Tot God bidden als onze Vader, dat is een bidden in vertrouwen. In diep vertrouwen. Ja, vertrouwen, dat gaat diep. Vertrouwen op God, dat gaat nog dieper dan hopen op genezing, op redding, op geluk, op herstel, op dat het wel goed komt. Echt vertrouwen kost je veel. Echt vertrouwen brengt met zich mee dat je soms tegen alle stromen in moet roeien. Dat je zelfs tegen je eigen gevoel in moet gaan. Hoe

tegenstrijdig soms! Soms begrijp je het allemaal niet. Totaal niet! Soms merk je het niet. Zie je het niet. En dan toch... vertrouwen... Vertrouwen waarop? *Vertrouwen dat je niet aan de aandacht van de hemelse Vader bent verdwenen, maar dat er Eén ondanks alles en door alles heen je vasthoudt, je zal leiden, je nabij zal zijn... namelijk je hemelse Vader.*

Als er bij u of jou zo'n vertrouwensrelatie met God gegroeid mag zijn, of aan het groeien is..., dat is zo heerlijk..., zo kostbaar... dat weegt niet op tegen alles wat je in je leven tegen kan komen.

Maar dat vertrouwen is ook heel hard nodig in je leven..., want de weg van Gods kinderen gaat soms diep. Niet alleen omdat christenen precies dezelfde ziekten en andere tegenslagen in hun leven tegen kunnen komen als niet-christenen..., maar de weg van Gods kinderen gaat vooral diep omdat Jezus ons roept om Hem te volgen in ons leven. Om Hem te volgen in het betonen van naastenliefde. Om Hem te belijden voor de mensen. Om met hart en ziel, met handel en wandel, met woorden en daden God de eer te geven met ons leven. Jezus leerde het Onze Vader aan leerlingen die zojuist alles hadden opgegeven om Hem te volgen in hun leven. En Jezus had al gewaarschuwd voor alle tegenstand die dat op kan roepen, tegenstand om ons heen, maar misschien ook wel gewoon weerstand die wij in onszelf ervaren. En juist als Jezus dat zo heel scherp stelt en ons tot een radicale keuze dwingt om echt ons leven voor God te geven..., juist dan spreekt Hij over de zorg van de hemelse Vader. Ik citeer uit Mattheus 10: ²⁷*Wat Ik u zeg in het duister, zeg het in het licht; en wat u hoort in het oor, predik dat op de daken.* (Dus: roep het uit! Laat je geloof zien!) ²⁸*En wees niet bevreesd voor hen die het lichaam doden en de ziel niet kunnen doden, maar wees veeleer bevreesd voor Hem Die zowel ziel als lichaam te gronde kan richten in de hel.* (Maar dan:) ²⁹*Worden niet twee musjes voor een penninkje verkocht? En niet een van die zal op de aarde vallen buiten uw Vader om.* ³⁰*En ook de haren van uw hoofd zijn alle geteld.* ³¹*Wees dus niet bevreesd, u gaat veel musjes te boven.*

Ontzag en vertrouwen. Vast vertrouwen en diep ontzag. Ontzag voor onze hemelse Vader, Die ons de weg leert. Bereid om Zijn weg te gaan. Zoeken naar hoe Hij de eer zal ontvangen in ons leven. Maar ook: vertrouwen op Zijn Zorg. Zijn nabijheid.. Wat er ook mag gebeuren. Leven uit de liefde die Hij voor Zijn kinderen heeft.

Ziet u hoe zo'n gebed, waarin je God onze Vader noemt, je leven vormt?

God als je hemelse Vader aanspreken, dat maakt je nederig en klein: 'Uw wil geschiede, Vader!'. U hebt het voor het zeggen. Laat mijn leven een leven zijn, waarin Uw wil tot uiting zal komen.

Maar God als je hemelse Vader aanspreken maakt je ook diep dankbaar... en zeker... en vertrouwensvol. Dankbaar omdat je Zijn kind mag zijn. Omdat je Zijn liefde mag genieten... en straks ten volle mag genieten..., want er wacht je nog een erfenis! Onze erfenissen zijn vaak materiële goederen, die wij ontvangen als ouders zijn gestorven. Maar die hemelse erfenis is totaal anders: dat is juist eeuwig leven met de Vader. Bij Hem mogen zijn. Geen flauw idee, hoe dat zal zijn..., maar hoe heerlijk zal het zijn om als gezin straks bij onze hemelse Vader te mogen zijn!

God als je hemelse Vader aanspreken maakt je dankbaar en vol ontzag..., zeker en vertrouwensvol... en hoopvol. Want je mag dankzij de Here Jezus Gods kind zijn. En God kent Zijn kinderen en houdt ze vast. Al hun haren zijn geteld. Echt, je bent veilig..., ga maar op weg..., want onze Papa is erbij.